

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньо-професійної програми

Олександра СИДОРЕНКО

від "30" жовтня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри

Людмила СИМОНЦЕВА

Протокол засідання кафедри

публічного управління, права та гуманітарних наук

від «28» серпня 2025 р. № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія суспільства, державності та господарства України

Рівень вищої освіти – перший бакалаврський рівень

Освітньо-професійна програма – «Практична психологія»

Спеціальність – 053 Психологія

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Кропивницький-Херсон – 2025

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Історія суспільства, державності та господарства в Україні
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Публічного управління, права та гуманітарних наук
Викладач	Бондарчук Юрій Павлович; кандидат історичних наук; доцент кафедри публічного управління, права та гуманітарних наук
Контактна інформація	0988180052, yurabon71@gmail.com; https://us05web.zoom.us/j/548898...
Графік консультацій	Вівторок, із використанням платформи ZOOM та мобільних месенджерів Viber або Telegram
Програма дисципліни	Тема 1. Вступ до курсу. Витоки українського народу та його державності Тема 2. Україна княжої доби Тема 3. Україна у складі іноземних держав XIV – XVII ст. Тема 4. Козацька доба в історії України Тема 5. Україна у складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій. Українське національне відродження Тема 6. Українські землі на початку XX ст. Тема 7. Українська національна революція 1917-1921 рр. Тема 8. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період Тема 9. Україна у складі СРСР Тема 10. Україна в умовах незалежності. Геополітика незалежної України
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Вивчення дисципліни спрямоване на вивчення різних періодів розвитку українського народу, етапи становлення державності, основні тенденції еволюції та трансформацій суспільно-політичного та господарсько-економічного життя українців від найдавніших часів до сьогодення. Основний акцент дисципліни спрямованих на розгляд проблемних питань розвитку України, що характеризують її як державу, що має право на гідне та рівне становище у європейському та світовому просторі.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=831

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Формування у здобувачів сучасного критичного мислення на основі усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків історичного розвитку українського суспільства в усіх його проявах (суспільно-політичному, економічному, ментальному) в цивілізаційному контексті, розуміння сутності перетворень на території України, її місця і ролі в європейському та світовому просторі.
Завдання вивчення дисципліни	- формування знань з історії України та критична оцінка її найбільш дискусійних проблем; - формування навичок встановлення причинно-наслідкових зв'язків історичного розвитку українського

	суспільства; - виховання гуманізму, демократичних цінностей, терпимості до інакомислення, здатності до діалогу, толерантного й неупередженого ставлення до представників інших народів; - формування національної самосвідомості та навичок відстоювання громадську позиції; - формування навичок критично аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми суспільно-політичного та економічного розвитку України; - опанування навичок роботи з інформаційними матеріалами, підбором джерел та літератури.
--	--

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Спеціальні (фахові)	СК 12. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнаванні міжкультурних проблем у професійній практиці.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	РН 21. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2025 - 2026
Семестр	другий
Курс	перший
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента ОК 2
Пререквізити	«Українська мова за проф. спрямуванням»
Постреквізити	«Філософія»

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4 кредити / 120 годин
-----------------------------------	-----------------------

Лекції	22 год. лекцій
Практичні / Семінарські	18 год. семінарських
Лабораторні	–
Самостійна робота	80 год. самостійної роботи
Форма підсумкового контролю	2 семестр – екзамен

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	платформи ZOOM; classroom.google.com та мобільних месенджерів, Teleram, веб-середовище Moodle та інше
Обладнання	платформи ZOOM; classroom.google.com та мобільних месенджерів, Telegram та інше

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань, повною мірою долучатись до активних форм навчання.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %)
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) відбувається у встановлених викладачем час. Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших актуальних джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші проблеми з метою участі у дискусії та об'єктивного вивчення тем.
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено.

9. Структура курсу

І	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
згідно розкладу	Тема 1.	Вступ до курсу. Витоки українського народу та його державності	2	–	–	8	5
згідно розкладу	Тема 2.	Україна княжої доби	2	–	2	8	5
згідно розкладу	Тема 3.	Україна у складі іноземних держав XIV – XVII ст.	2	–	2	8	5
згідно розкладу	Тема 4.	Козацька доба в історії України	2	–	2	8	10
згідно розкладу	Тема 5.	Україна у складі Російської та Австрійської (Австро-Угорської) імперій. Українське національне відродження	4	–	2	8	5
згідно розкладу	Тема 6.	Українські землі на початку XX ст.	2	–	–	8	5
згідно розкладу	Тема 7.	Українська національна революція 1917-1921 рр.	4	–	2	8	10
згідно розкладу	Тема 8.	Західноукраїнські землі у міжвоєнний період: суспільно-політична та господарська історія	–	–	2	8	5
згідно розкладу	Тема 9.	Україна у складі СРСР	2	–	2	8	5
згідно розкладу	Тема 10.	Україна в умовах незалежності. Геополітика незалежної України	2	–	4	8	5
Всього:			22	–	18	80	60

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне). Словесний метод (лекція – вступна, тематична). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, використання наочного матеріалу, мультимедійних технологій. Наочні методи навчання, ілюстрування.
---------------	--

Практичні /Семінарські	Обговорення, аналіз конкретних ситуацій, вирішення проблемних завдань, дискусія, бесіди тощо
Лабораторні	–
Самостійна робота	Підготовка опорного конспекту, тез доповідей, есе

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Конкретно визначаються методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); тестовий контроль; проблемні ситуації тощо. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача, зокрема проходження онлайн-курсів, за результатами яких відбувається перезарахування вивчених тем.
Підсумковий контроль
Формою підсумкового контролю є екзамен. Види запитань з відкритими відповідями. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)										Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Max 40	Max 100
Max 5	Max 5	Max 5	Max 10	Max 5	Max 5	Max 10	Max 5	Max 5	Max 5		

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	- Вадим Арістов, Галина Качур, Ярослав Грицак Навігатор з історії України. «Русь». Портал, 2024, 144 с. - Бойко О.Д. Історія України. (Альма-матер. Київ. Академія. 2023. 560 с. - Даниленко В.М., Смольницька М.К. Підручник з історії України: технологія творення. Досвід – 2019. (Аналітична доповідь). Вінниця, ТОВ "Твори", 2020. 76 с. - Калініченко В.В., Воронянський О. В., Калініченко В.В. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. Навчальний посібник. Харків: Оберіг, 2016. 440 с. - Кульчицький С. Росія і Україна в перший рік після повалення самодержавства: деконструкція більшовицького міфу про революцію. Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2021. 244 с. - Тетарчук І., Дяків Т. Історія України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: Центр учбової літератури, 2021. 188 с. - Лібер, Ю. Тотальні війни: творення модерної України в 1914–1954 роках. Харків: Віват, 2019. 528 с. - Палій О. Історія України. 3-тє вид. Київ : К.І.С., 2017. 596 с. - Революція Гідності 2013-2014 рр. та агресія Росії проти України: наук.-метод. матеріали за заг. ред. Павла Полянського. Київ : Ун-т ім. Б.Грінченка, 2015. - Руденко Р. Г., Руденко Г. Р. Нариси соціально-економічної історії України (XIX – початок XX століття): монографія. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. 282 с. - Савчук І. Г. Розвиток господарської діяльності на території сучасної України у просторі і часі. НАН України.
---------------------------	---

	Інститут історії України, Інститут географії. К.: Інститут історії України, 2019. 210 с. 12. Україна в історії Європи XIX – початку XXI ст.: історичні нариси. За ред. С. В. Віднянського. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України. 2020. 814 с. 13. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. К.: Портал, 2022. 408 с. 14. Історія України : підручник / Г. Д. Казьмирчук, А. П. Коцур, О. В. Вербовий та ін. ; за ред. Г. Д. Казьмирчука. К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2009, 695 с.- Електронний ресурс: https://www.academia.edu/12490196/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA 15. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.— Черкаси: ЧДТУ, 2016. — 644 с.- Електронний ресурс: https://academyssu.com.ua/sites/default/files/020063092.pdf 16. Martynenko N.M. History of Ukrainian Culture: textbook for foreign students. Kharkiv: KNMU, 2015. 100 p. 17. Minakov M., Kasianov G., Rojansky M. (eds.). From “the Ukraine” to Ukraine: A Contemporary History, 1991 – 2021. Stuttgart: ibidem-Verlag. 2021. 381 p..
Додаткова	Бармак М. В. Російська військова окупація Правобережної України (друга половина XVIII –XIX ст.). Тернопіль: Астон, 2019. 336 с. Гаврилюк О. Українська революція 1917–1921 рр.: економічний вимір. Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія: Історичні науки. 2018. № 6 (379). С. 41-46. Гуржій О. І. Україна в суспільно-політичних комбінаціях імперського уряду Росії (30–90-ті рр. XVIII ст.). Київ, 2019. 205 с. Лебедева Ю. О. Гібридні війни Росії проти України 1917–1921 і 2014–2019 років та діяльність українських урядів щодо подолання наслідків агресії. Українознавство. 2019. № 2 (71). С. 57-72. Лешко Х., Валігун О. Історія формування індустрії гостинності та її сучасний стан в Україні. Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності. 2021. С 63-67. Людина, суспільство, влада в давній та ранньомодерній Україні: контексти історичної презентації. Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2020. 616 с. Мірущенко О. Економічний розвиток Запорозьких Вольностей періоду Нової Січі. К., 2015. 456 с. Смолій В., Ясь О. Суспільні ідеали та уявні проєкції українського майбутнього у репрезентації "діючих" генерацій інтелектуалів XX – початку XXI ст. К.: Інститут історії України, 2019. 302 с. Plokhly Serhii. Forgotten Bastards of the Eastern Front. Oxford: Oxford University Press, 2019. 369 p. 0. Michael S. Flier, Andrea Graziosi. The Battle for Ukrainian. A Comparative Perspective. 2017. 636 p.
Інформаційні ресурси	http://history.org.ua/uk – Інститут історії України НАН України http://www.litopys.org.ua – ІЗБОРНИК. Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації http://uamoderna.com – Україна модерна. Міжнародний інтелектуальний часопис

	http://www.ukrhistory.narod.ru/ – Українська історична бібліотека https://www.youtube.com/@IstoriyaBezMifiv https://courses.ed-era.com/courses/EdEra/hi102/Hi102/about - навчальний онлайн-курс «Історія: Зародження української нації» https://courses.prometheus.org.ua/courses/KNU/101/2014_T2/about - навчальний онлайн-курс «Новітня історія України: від початку Другої світової війни до сучасності» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+QIRIM101+2021_T2/about - навчальний онлайн-курс «Qırım: Крим – це ми»
--	--